

[0572]

NIJFRYSK APPETEARDE

De Grouster doarpsdichter Durk Lolkes Bouma (1882-1973) brûkt yn syn rymstik *Sikenfouns* „'t Gild" fan 18-2-1951, te finen yn it streekbled *Oostergoo* fan 5-3-1951, it wurd *apportearde* yn dit ferbân: 'Hûndert fiif en sântich jier is / Nou „it Gild" yn Grou bikend / It bilibbe fleur'ge tiden / Mar wie ek wol krapte wend./- „'t Gild" moast dan as *apportearde* / Sels in Sikebryfke ha / Mar nei rom en breed bipraten / Foel it op it lêst wer ta.' Doe't dokter S.A. Schoustra syn stúdzje oer *It Gild to Grou 1776-1976* (Grins-Ljouwert 1978) klearmakke waard, hawwe hy en ik ús staf prakkesearre oer it wurd *apeteerde* yn kêst 11 fan it karbrief fan it Nije Gild (o.w. s. 74) en op dat pas spile ek Bouma syn rymke ús net troch de holle. Yn dat kêst giet it oer de útkearingen oan 'Zieken of apeteerde', it lêste sûnder it prefiks *ge-* dúdlik de Fryske foarm fan in part. perf., by Bouma restaurearre ta *apportearde*, mar spitigernôch past gjinien betsjutting fan *apportearje* hjir. Bûten de 70+-ers en siken krigen de 'apeteerde[n]' in útkearing. Dy lêsten wiene dus noch gjin 70 en net siik, mar koene net arbeidzje. Dan moat har de goudgûne taskikt wêze om't se *ynfalide wurden* wiene (fan jongs ôf oan ynfaliden koene net yn it sikefûns). Dy betsjutting past ek goed by Bouma syn byld fan in sikefûns dat troch ledeferlies net by steat is om him goed te reppen.

Wel, wy hawwe hjir sûnder mis foar ús it ferbastere selsstannich brûkte part. perf. fan **appointeare*, Hollânsk *appointeeren* (sj. *WNT*). Dêrnêst komt yn it Hollânsk de foarm *appointé* foar, neffens it *WNT* brûkt foar militairen dy't om hokfoar reden (ynfaliditeit, âlderdom) in pensioen krije of foar lichte kerweikes ûnder tsjinst bliuwe en dan in talage krije. It lit him tinke dat mei ús *apeteerde* net allinne militairen bedoeld hoege te wêzen.

It wurd hat it net ta in lemma bringe kind yn ien fan de Fryske wurdboeken. Ik hoopje hjirmei twa, mei it wêze ferbastere, bewiisplakken út de literatuer foar de samling fan de Fryske Akademy bybrocht te hawwen.

*Súdhorn**Teake Hoekema*